

za enomesečno poskušnjo, ter da plača šele v dveh letih brez obresti. Ker pa mu tovarna fl. 3.50 zdaj za obresti računi in se sploh ne drži dogovorjenih pogojev, on stroja ne vzame in prosi, naj mu menico da nazaj. Tovarna pa je nato tako odgovorila, da že izpremeni plačilni obrok in tudi kupno ceno, akcept (menico) da pošlje nazaj, obresti pa da dobrovoljno odpusti; zaradi plačilnih obrokov da se hoče s svojim agentom posvetovati; potem pa bode mašino, katero še zdaj na Dunaji ima, doposlala ali pa bode menico vrnila. Poskušnja na en mesec se dovoli, in mašina se more zamenjati, če bi ne bila rabna. J. R. pa mašine noče vzeti ter zahteva podpisano menico nazaj. Tu se vidi, da ima naše kmetско prebivalstvo veliko preveč zaupanja do tujcev. Od njih kupuje po visocih cenah, podpisuje menice za reči, katerih še videlo ni, ter se tako predaje samovolji tujcev. — Mašina se torej le zamenja, če ni za nič — to je čudno tolmačenje za poskušnjo —, kup pa ne gre nazaj. V „garantiescheinu“ pa se pravi, da je stroj last tovarne, dokler ni poplačan popolnoma. To bi utegnilo v posameznih slučajih za kupce imeti škodljive posledice. V takih kupčijah toraj le previdno!

Cepljenje rož.

V jeseni treba nakopati lepih in dobro ukoreničenih palic divje rože (rosa kanina). Te palice se posade na določeno mesto in se potem pripognejo k zemlji ter ž njo pokrijejo, da jim mraz ne škoduje. Pomladi, ko se ni več bati hudega mraza (konec marcija) odkrijejo se v oblačnem ali deževnem vremenu. A pripognene se puste še kaci 14 dni, da se utrdijo poganjki, kateri so se začeli že v zemlji razvijati. Te palice se potem okulujejo ali pa se vstavijo očesca v nove stranske poganjke blizu palice. To se pri nas godi junija z živim očescem. S spečim očesom se pa okuluje avgusta in septembra.

Kdor pa ima na razpolaganje gorke gredice ali celo rastlinjak, ta pa lahko jeseni nakopane palice takole priredi: Korenine pomoči v gost močnik iz kravjaka in lončarskega ila. Potem jih povije z mahom in take zopet namoči v imenovanem močniku.

Take potem postavi v klet, ki ni pretamna a tudi ne pregorka (ali pa v rastlinjak). Na pomlad začno te palice poganjati (februar — marc). Tedaj se pa cepijo v sklad ali z dolago. Cepljene se potem polože v gorko gredico ali pa postavijo v rastlinjak. Zrak se jim v začetku ne sme menjati. A pozneje jih lahko začnemo počasi na zrak vaditi, ko cepiči že dobro ženó. Junija se lahko take rože posade na prosto. Kdor pa ne mara palice namakati v imenovani močnik in jih povijati v mah, jih pa lahko posadi v lonca in potem cepi.

Na prostem pa se to cepljeje slabo sponese, nego le okulacija.

Janko Žirovnik.

Zelena.

Nobena druga zelenjadna rastlina ne zahteva toliko vlage, kolikor zelena; koder je manjka, ostanejo gomolje majhne in pohabljenе. Najvlažnejši prostor na vrtu ugaja zeleni, ako ga le dovolj zrahljamo in pognojimo. Rahljanje, gnojenje in škropljenje so torej glavni pogoji uspešnega pridelovanja zelene.

Zeleno sejemo ob začetku meseca februarja na gorko leho, ako je pa nimamo, pa v plitev zabojček, katerega pokrijemo s steklom zategadelj, da moremo vlago ravnati. Seme vzkali šele čez nekaj tednov. Kadar so rastlinice naredile četrti list, presadi jih na gorki lehi na drugo mesto, ako jih pa imaš v zaboji, presadi jih v drug tak zaboj. Sejalni zaboj moraš seveda imeti na gorkem, na pr. na izbenem oknu. Tako delaj, ako hočeš imeti zgodnjo zeleno.

Na prostem moreš zeleno sejati, kadar sneg izkopni, in se zemlja odtaja.

Na prostem sej zeleno prav plitvo, poteptaj posejano gredo z deščico in jo pridno škropi ob suhem vremenu.

Ob začetku maja sadi zeleno na grede po 40^{cm} narazen v vrste, ki so tudi po

toliko široke. Navadno sadijo zeleno blizu vodnjakov, da imajo vodo takoj pri roki.

Z zeleno ob enem moreš saditi na gredo tudi salato, katera je uže porabljena dotle, kadar zelena potrebuje ves prostor. Po leti zeleno večkrat okoplji, ob deževnem vremenu jo zalivaj z gnojnico, in kadar so se naredile precej debele gomolje, tedaj jim potrgaj nekaj gorenjih korenin. Zadnje delo opraviš, ako s prsti odgrebeš okoli rastline površno zemljo ter z roko potrgaš vrhne korenine, le glej, da iz zemlje ne izpuliš rastline. Proti koncu meseca oktobra ali ob začetku meseca novembra poruj zeleno, potrgaj ji vse drobne korenine in tudi listje, razen štirih do petih srčnih listov ne. Tako osnaženo zeleno shrani med pesek v klet, ki bodi toliko gorka, da ne zmerzuje v njej.

Podoba 21.

Ribez in agraz.

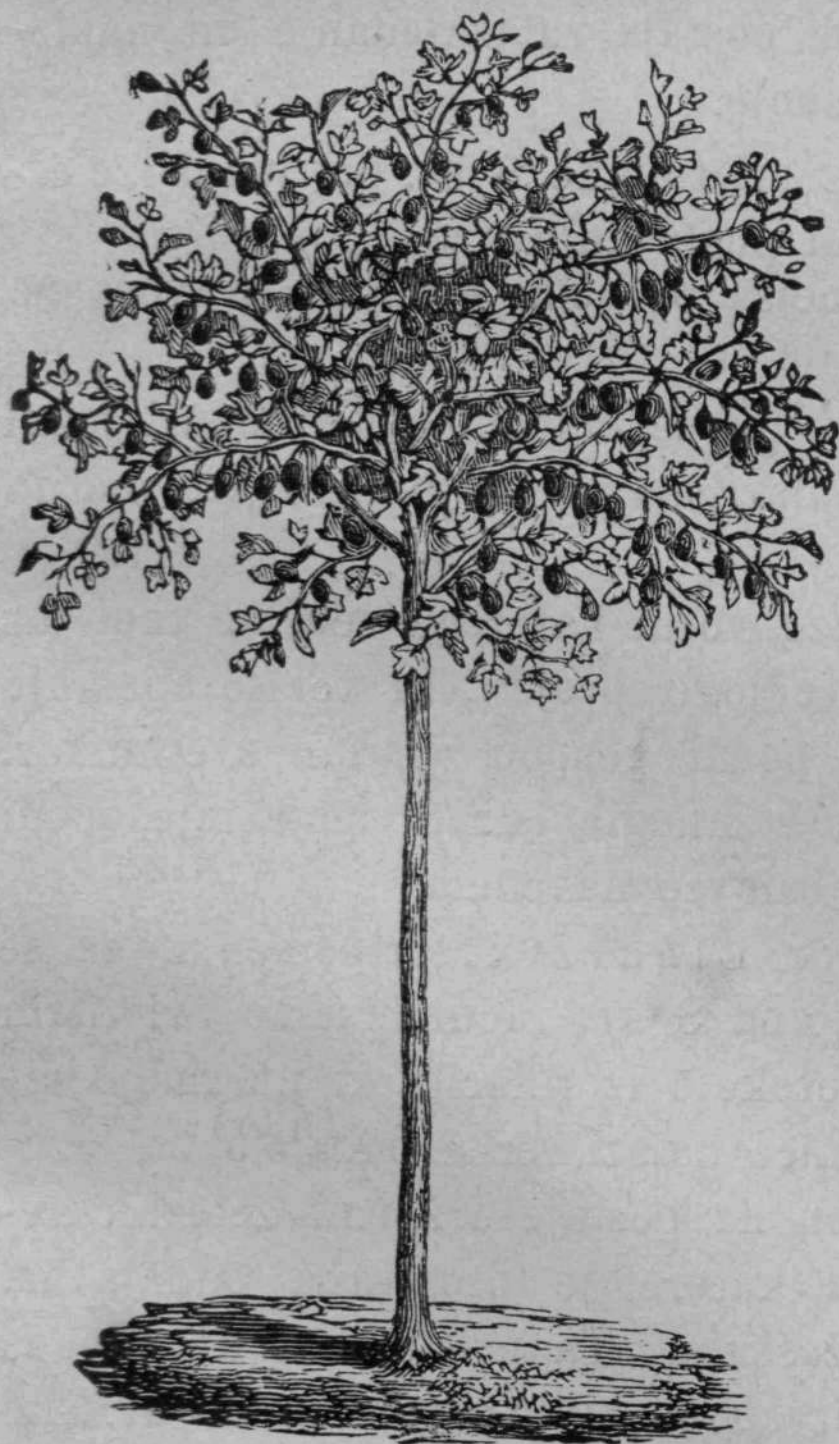
Ribez (Ivanovo grozdičje) in agraz (bodeče grozdičje) uspevata sicer v vsaki legi in v vsaki zemlji, vendar sta najplodnejša in dajata najlepši sad v prosti legi in v dobri zemlji. Vzgoja in strežba je obema enaka.

Drevesce ali grm moreš tema rastlinama vzgojiti iz semena ali pa iz potaknencev. Iz semena vzgojiš tako

Podoba 22.

zemljo okoli potaknencev ter glej, da imajo senco in vlago. Potaknenci naj bodo kakih 10 cm narazen po-

Podoba 23.

piti jih moraš spomladi in sicer v stransk razklad, o katerem hočemo ob priliki pisati.

Kompost in gnojnica sta dobro gnojilo ribezu, kakor tudi agrazu.

rastlino, ako vzameš največ in najlepše plodove; nekaj časa naj bodo na zračnem kraji potem jih pa zmečkaj ter s spiranjem loči seme od plodovega mesa. Seme vsej jeseni, spomladi pa presadi vzrasle rastline po 60 cm narazen, in sicer tedaj, kadar so uže primerno močne. V tretjem letu uže rode take rastline.

Hitrejša je vzgoja s potaknjenci. Za potaknjence vzemi do 30 cm dolge poganjke prejšnjega leta in jih kakih 5 cm globoko vsadi. Pritisni dobro

zemljo okoli potaknencev ter glej, da imajo senco in vlago. Potaknenci naj bodo kakih 10 cm narazen posajeni. Kadar so naredili korenine, presadi jih pa tjakaj, kjer jih hočeš imeti. Vsako leto treba starejšim rastlinam porézati spomladi ves nepotrební les, ostalega pa nekoliko prikrajšati. Kadar postanejo rastline starike, tedaj pa jim je močno vzokrajšati vse veje in mladike.

Prav lepa visokodebelna drevesca ribezova in agrazova, kakeršna kažeta podobni 22. in 23., moreš vzgojiti, ako jih cepiš na primerno dolge podloge od pravega zlatega ribeza (ribez aureum). Ce-

Vrtnarske reči.

Steklene paličice za rastline v loncih. Marsikateri prijatelj lepih cvetic je obžaloval, da nima za svoje rastline v loncih primernih paličic, ki so ob enem lepe in praktične. Najlepše in najrabbnejše take paličice so do pol metra dolge steklene cevi, katere so naprodaj v vsaki boljši steklarni po prav nizki ceni. To je gotovo, da take cevi le olepšavajo rastlino, in ker se dajo v špiritovem plamenu poljubno upogibati, morejo se vsestransko rabiti.

Obrezovanje malin. Kolikor več lesa ima malinov grm, tem rodovitnejši je. Obrezovanje je največkrat nepotrebno. Kadar pa rastlina opeša, tedaj jo pa pomladiš, če jo prav močno obrežeš.

Krtica ali voluharica je velika, podgani podobna miš, ki more narediti na vrtu, posebno pa v drevesnici veliko škode. Krtica izpodjeda drevju korenine in more tako popolnoma uničiti drevo. Pripetilo se je uže, da so morali opustiti zaradi krtice drevesnico, ker je niso mogli odpraviti te škodljivke. Pred kratkim pa je izpoznal neki nemški vrtnar, da je hud sovražnik krticam naš krt, ki jih v bližini svoji nikdar ne trpi. Nov dokaz, kako koristen je krt. Res je krt s svojim razkrivanjem po vrtu precej nadležen, a kaj je to proti koristi, ki jo prinaša posredno vrtnarju s pokončevanjem škodljivega mrčesa in škodljivih živali pod zemljo. Omenjeni nemški vrtnar je imel zaprtega krta, kateri je pojedel na dan do 150 ogrcev, ki so vsi skupaj vagali več nego je bil krt sam težak. Zaprl je h krtu tudi krtico, katero je krt po noči do glave popolnoma požrl. Rastlinskih korenin se pa krt nedotika, rajši od gladu pogine. Varujte krte!

Mravlje se po sobah, vrtih in cvetličnjakih prav zanesljivo tako pokončavajo: Veliko, v vodi namočeno gobo dobro ovimo in jo toliko časa pustimo da se posuši; vsled tega se ji luknjice zelo razprostrejo. Potresimo jo s stolčenim cukrom in položimo na tist kraj, kjer je največ mravelj. Ko se potem mravlje hitro po vseh luknjicah potaknejo, vzemimo naglo gobo in jo potopimo v vročo vodo. Potem jo zopet dobro operimo, posušimo in v novič s cukrom potresimo in na kak kraj nastavimo mravljam.

Oleander moreš prav hitro prisiliti, da cvete, ako ga postaviš na kak prav solnčen kraj ter mu vsak dan priliješ z vodo, ki ima 20 do 25° R.

Kako se hrošči lovijo je še malo kateremu znano; većinoma jih ljudje zjutraj pra rano lovijo, bolje bi jih bilo zvečer loviti, ker bi se nobenega človeka ne potrebovalo. Zvečer se postavi star sod brez zgornjega dna na tak kraj blizo dreves, kjer hrošči letajo, doge mu od znotraj namažemo z šmirom (katranom) in v sod vlijemo nekoliko vode. Na sredo soda postavimo z drateno mrežo obvarovano luč, da je hrošči, ki zraven priferčijo, ne ugasnejo, na sodih si umažejo perutnice in padejo v vodo.

Kako se krompir, sadje i. t. d. obvaruje gnilobe? O tem je brati v „Wiener Landw. Ztg.“ to le: Prav izdaten in dober kup pripomoček, s katerim se po kletih *